

افزایش سن بازنشستگی: ز گهواره تا گور استثمار شو

حرف‌هایی بدیهی‌ای است این‌ها: سرمایه‌داری بر اساس استثمار کارگران و نیروی کار آن‌هاست که دست به انباشت سود می‌زند. اگر نیروی کار کارگران نباشد، ارزش افزوده و سودی هم برای سرمایه‌داران وجود ندارد. کشور ما ایران نیز ذیل همین قاعده‌ی جهان فعلی قرار دارد و میلیون‌ها آحاد طبقه‌ی کارگر ایران زیر سخت‌ترین شرایط استثمار به کار مشغولند و در مقابل طبقات سرمایه‌دار و مرفه به انباشت ثروت خود مشغول. اقتصاد ایران در این ۴ دهه بر طبق الگوی انباشت نئولیبرالی جلورفته و تحت این الگو شدیدترین استثمار مستقیم بر طبقه‌ی کارگر و بهره‌کشی غیرمستقیم بر کشاورزان خرده‌پا اعمال شده است و در نتیجه شدیدترین شکاف طبقاتی در جامعه به‌وجود آمده است.

دیگر با چشم غیرمسلح نابیناترین افراد نیز قابل مشاهده است که: جامعه از دو طبقه‌ی اصلی تشکیل شده است، طبقه‌ی سرمایه‌دار و طبقه‌ی کارگر. دولت نیز همیشه دولت طبقه‌ی سرمایه‌دار است و در تمامی تصمیم‌سازی‌ها و راهبردهایش منافع و آمال و آرزوها و تسکین آلام طبقه‌ی سرمایه‌دار را مدّ نظر خویش دارد. در کنار تمامی تبعات زیستن در جامعه‌ی سرمایه‌داری نئولیبرال ایران، جمهوری اسلامی به‌منزله‌ی دولت طبقه‌ی سرمایه‌دار ایران نیز بار تمامی سنگینی حاصل از تحریم‌های امپریالیستی را بر دوش طبقات کارگر و زحمت‌کش و فرودستان ایران انداخته است. چنین است وضعیت واقعی طبقه‌ی کارگر ایران و سایر زحمت‌کشانش. قوز تحریم‌های امپریالیستی بالای قوز الگوی انباشت نئولیبرالی و هر دو بالای قوز بهره‌کشی سرمایه‌دارانه؛ و هر سه بر گرده و شانه‌ی طبقه‌ی کارگر و زحمت‌کشان ایران.

***

حال، در امتداد همین روال و در انضمام «لایحه‌ی برنامه‌ی هفتم توسعه»، که به صورت مبسوطی در **مجله‌ی کارخانه** به آن پرداخته شد^۱، یکی از بزرگ‌ترین تهاجمات دولت سرمایه به طبقه‌ی کارگر ایران در شُرُفِ وقوع است: افزایش شدید سن بازنشستگی. نمایندگان مجلس در ادامه‌ی بررسی «لایحه‌ی برنامه‌ی هفتم توسعه»، طی مصوبه‌ای به منظور کاهش ناترازی صندوق‌های بازنشستگی، سن بازنشستگی را برای گروه‌های مختلف افزایش دادند. اگر این مصوبه‌ی مجلس مراحل قانونی شدن را طی کند، سن بازنشستگی در ایران برای گروه‌های مختلف (بسته به میزان سنوات کاری فعلی) تغییر ملموسی خواهد کرد. جزئیات این افزایش از قرار زیر است:

- ۱- بیمه‌پردازانی که ۲۸ تا ۳۰ سال سابقه خدمت دارند به سنوات اشتغال آنان برای بازنشستگی اضافه نمی‌گردد.
- ۲- بیمه‌پردازانی که ۲۵ تا ۲۸ سال سابقه خدمت دارند به سنوات اشتغال آنان به ازای هر سال تا زمان بازنشستگی دو ماه اضافه می‌گردد.
- ۳- بیمه‌پردازانی که ۲۰ تا ۲۵ سال سابقه خدمت دارند به سنوات اشتغال آنان به ازای هر سال تا زمان بازنشستگی سه ماه اضافه می‌گردد.

^۱ لایحه‌ی برنامه‌ی هفتم توسعه به ما چه می‌گوید؟، منتشره در ۱۳ آبان ۱۴۰۲ در سایت مجله‌ی کارخانه.

۴- بیمه‌پردازانی که مطابق قوانین ۱۰ تا ۲۰ سال سابقه خدمت دارند به سنوات اشتغال آنان به ازای هر سال تا زمان بازنشستگی چهارماه اضافه می‌گردد.

۵- بیمه‌پردازانی که مطابق قوانین تا ۱۰ سال سابقه خدمت دارند به سنوات اشتغال آنان به ازای هر سال تا زمان بازنشستگی پنج ماه اضافه می‌گردد.

تبصره‌ی (۱) اجرای تمام یا بخشی از احکام فوق‌الذکر مشروط بر آن است که سن بیمه‌شده در زمان بازنشستگی برای مردان از ۶۲ سال و برای زنان از ۵۵ سال بیش‌تر نباشد.

تبصره‌ی (۲) اصلاحات فوق در قوانین صندوق‌های بازنشستگی به استثنای صندوق‌هایی که حداقل سن بازنشستگی بیمه‌شدگان آن‌ها از ارقام مذکور در تبصره (۱) بیش‌تر است به صورت دائمی اعمال می‌گردد.

تبصره‌ی (۳) ایثارگران و مشمولان قوانین سخت و زیان‌آور مشمول قوانین خاص خود هستند.

واضح‌تر از این دیگر نمی‌توان اجحاف به طبقه‌ی کارگر را تدوین و تقنین کرد. قوای مجریه و مقننه‌ی حاکمیت سرمایه‌داری جمهوری اسلامی ایران دست به کاری زده است که افراد طبقه‌ی کارگر را تا آن‌جا که رمقی برایشان باقی مانده و جانی در بدن دارند، شیرهی جانیشان را بمکد و در لب‌گور بدرقه‌شان کند.

طبقات زحمت‌کش ایران از سال ۵۶ دست به انقلابی علیه دولت پهلوی زدند و در افت‌وخیزی ۴ ساله‌ی افق سیاسی این طبقه به دست حزب سرمایه‌دارانه‌ی جمهوری اسلامی و حزب فراگیر بورژوازی که در دم‌ودستگاه ولایت فقیه خلاصه شده بود شکست خورد. این شکست باعث عقب‌نشینی وسیع طبقه‌ی کارگر شد و دست این طبقه را از اتحادیه‌ها و سازمان‌ها و احزاب کوتاه کرد. چنین شرایطی باعث شد که یکی از بی‌سلاح‌ترین طبقات کارگری در مقابل طبقه‌ی سرمایه‌دار و دولت قرار بگیرد. به یمن این وضعیت دست طبقه‌ی سرمایه‌دار و دولتش در تحمیل شداید و سختی‌ها بر طبقه‌ی کارگر باز بود که نتیجه‌اش ایجاد عظیم‌ترین انباشت ثروت در یک طرف و عظیم‌ترین بهره‌کشی و فقر و فاقه در طرف مقابل شد.

قانون فعلی «افزایش سن بازنشستگی» نیز در ادامه‌ی همین مسیر است که توسط مجلس سرمایه‌تصویب شده و دارد می‌رود تا شرایط دشوار تکنونی را دشوارتر سازد. شیوه‌ی تولید سرمایه‌داری هیچ‌ حدّ یقف و نقطه‌ی ایستی برای خود در تشدید بهره‌کشی از طبقه‌ی کارگر و زحمت‌کشان نمی‌شناسد. نقطه‌ی ایست و حد توقف سرمایه‌داران و دولتشان را طبقه‌ی کارگر و متحدین زحمت‌کشش باید دایر سازند. رمز و کانون مقاومت طبقه‌ی کارگر و متحدینش، دایرسازی اتحاد و تشکل‌شان است.

بدون این اتحاد و تشکل‌سازی، شرایط هر روز سخت‌تر از دیروز خواهد شد. طبقه‌ی کارگر باید گورکن گورکنان‌شان شود. پیش‌روان طبقه‌ی کارگر و رزمندگان این طبقه باید در هر جا که هستند دست به توضیح شرایط برای هم‌طبقه‌ای‌هایشان و متشکل کردن‌شان در سازمان‌ها و تشکل‌های مناسب غیر علنی و علنی بزنند. هیچ راه دیگری وجود ندارد. تنها به مدد مبارزه‌ی سیاسی و اقتصادی و اتحاد است که از جهنمی که سرمایه‌داران و دولتشان بر ایمان ساخته‌اند می‌توان گذر کرد و دست به خلق وضعیت و اجتماعی زد که در آن هر انسان خود را در انسان دیگر بازشناسد و رمز و شرط انکشاف قوای خلاقه‌ی یک فرد، انکشاف قوای خلاقه‌ی فرد دیگر باشد. شرط پایه‌ای و بنیادین چنین اجتماعی آن است که در آن استثمار انسان از انسان برافزاده باشد.